

DOCUMENT DE SÍNTESI I CONCLUSIONS

13è Congrés de l'APEVC: EL VERD ESTRATIFICAT

Lloret de Mar, 21-23 de febrer de 2008

Els dies 21 i 22 de febrer de 2008 s'han reunit a Lloret de Mar uns 230 professionals dels espais verds de tot Catalunya en el 13è congrés de l'APEVC (Associació de Professionals dels Espais Verds de Catalunya).

Aquest document exposa les conclusions generals del congrés, obtingudes a partir de les ponències i de les aportacions en les taules rodones que s'han portat a terme i una síntesi de cada una de les ponències del congrés.

CONCLUSIONS GENERALS

- La situació de sequera que viu enguany Catalunya fa necessari replantejar el consum d'aigua per al manteniment d'algunes de les zones verdes. Hi ha experiències prou destacables on fa molts anys que es treballa per una reducció molt important en el consum d'aigua.
- Existeix un ventall prou ampli d'espècies i tècniques que permeten que els projectes i la gestió dels espais verds consumeixin quantitats molt petites d'aigua, tant en vegetació herbàcia com arbustiva i arbòria.
- L'actual decret de sequera i la fase d'excepcionalitat II, vigent en algunes zones del territori, són massa simples ja que no diferencien entre el consum en zones verdes ben gestionades de baix consum d'aigua i el malbaratament que hi pot haver en altres zones on les necessitats són desproporcionades. Malauradament amb el marc actual es desincentiven les bones pràctiques en el sector dels espais verds.
- La prohibició total d'utilitzar aigua potable per al reg de les plantes pot provocar una pèrdua irreparable en el patrimoni vegetal, jardins històrics, arbres catalogats o monumentals, etc.
- És imprescindible que els responsables de la gestió de l'aigua a Catalunya comparteixin amb el sector dels espais verds la planificació de les necessàries mesures d'estalvi d'aigua per evitar pèrdues irreparables.
- Calen polítiques globals que permetin la incorporació progressiva de noves fonts d'obtenció d'aigua útil per al reg: connexió de xarxes d'aigües reciclades, recollida d'aigua de pluja, segregació de xarxes d'aigua, reaprofitament d'aigües grises, etc.
- Cal conèixer el comportament de les espècies utilitzades en jardineria i paisatgisme per tal d'evitar la seva proliferació en els medis naturals desplaçant la vegetació autòctona i descartar les que siguin invasores.
- La confecció de possibles llistes d'espècies de plantes invasores i potencialment invasores és discutible i, en qualsevol cas, requereix un diàleg, tant amb el sector productiu com amb els professionals dels espais verds usuaris de les plantes, que tenen experiència i poden conèixer quins poden ser els riscos de cada una d'elles segons quines siguin les seves condicions d'implantació i de gestió.
- Fòrums d'intercanvi d'experiències i de debat com aquest congrés són eines molt útils per conèixer les pràctiques que s'estan portant a terme per part dels professionals, però és necessari fomentar amb recerca en les tècniques i els coneixements i amb inversions públiques en la implantació de vegetació per millorar la qualitat i la sostenibilitat dels espais verds.

1. Paisajismo vertical. Planta en el aire

Maria Alejandra Valenzuela exposa la necessitat de buscar nous espais verds a les ciutats degut a la manca d'espai generalitzat. D'aquesta manera comencen a aparèixer els jardins verticals com són el de Banca Catalana de Barcelona, Edifici Caixa Fòrum de Madrid, com a exemples propers.

Per aconseguir aquest tipus de verd s'han d'utilitzar noves tècniques amb les quals aconseguim posar els substrat (envoltat de malles geotèxtils), el reg i la planta en un espai molt reduït, prou lleuger i funcional.

Amb aquestes noves tècniques s'aconsegueix crear un nou microclima dins dels edificis reduint el consum energètic (calefaccions i aires) i altres beneficis relacionats amb la proximitat de les plantes.

2. Expo 2008: una nueva trama verde para Zaragoza

Carlos Ávila introdueix la ponència explicant els beneficis que un gran esdeveniment d'aquest tipus aporta a una ciutat com és Saragossa a la que li mancava un impuls de renovació a nivell de planificació integral. Amb això s'ha guanyat un gran espai per introduir noves zones verdes i experimentar amb l'arbrat.

S'han creat dos grans zones d'actuació que són la EXPO en sí, dins la qual s'han plantat arbres en dues campanyes de dos tipus, "de gran port" amb els que s'apropen a l'escala dels edificis i creen grans zones d'ombra i els de "baix port", amb els que aconseguen l'escala humana i petites ombres de detall. L'altra zona d'actuació és el Parque Metropolitano on hi trobarem grans trames regulars de plantació amb diferents espècies segons la proximitat al riu des de les més pròpies de la vegetació de ribera fins les purament ornamentals.

Aquest gran projecte ha servit per treure a la llum un cop més els problemes d'aquest tipus d'obres com són, el fet de percebre l'arbre tal i com està dibuixat al plànol, un punt (això dona llibertat absoluta a passar per exemple rases a pocs centímetres del tronc), el conflicte del terraplenat (canviant el nivell de l'arbrat existent), laberint de les xarxes (que fa impossible tenir espai suficient per al desenvolupament radical i aeri de l'arbre), compatibilitat obra civil-plantacions (quadrar plannings amb la temporalitat de l'època de plantació) i les diferents visions de l'espai públic.

Tot i així aquesta ciutat ha guanyat espai a la urbanització i amb això guanya un total de 120 Ha amb el parc i 25 Ha amb la EXPO.

3. Ensayos de introducción de plantas vivaces en el Ayuntamiento de Madrid

Javier Spalla ens explica els treballs de recerca que estan duent a terme a Madrid per tal de recuperar l'ús de les plantes vivaces als jardins públics.

Aquesta necessitat sorgeix del requeriment per part dels Ajuntaments de tenir parterres amb flors durant tot l'any i això fa que les flors de temporada deixin de banda a les vivaces perquè floreixen menys i durant menys temps. Les vivaces per part seva també tenen molts atractius com són el port, el color de les fulles i la forma d'aquestes. Per realitzar els assajos amb les vivaces tenen un molt bon espai com són les "Estufas municipales", que es troben al Parque del Retiro.

Amb el resultat d'aquests treballs previs pretenen recuperar la utilització d'aquestes plantes que ja anteriorment es trobaven als jardins de Madrid i desplaçar la flor de temporada que és menys perdurable.

4. Anàlisi preliminar de la percepció i la gestió de les invasions vegetals en espais naturals protegits de Catalunya

Jara Andreu ens planteja el problema de les plantes invasores al nostre territori, ens fa partícips d'aquest fet per una raó de pes i és que algunes d'aquestes espècies provenen de la seva utilització en jardineria, per tant, ella ens aconsella que tinguem molta cura en la utilització d'algunes d'elles que enumera en un llistat creat recentment i també en la introducció de noves espècies que puguin arribar a ser també invasores.

El problema d'aquestes plantes és que són una seriosa amenaça per als ecosistemes naturals perquè competeixen i desplacen a les espècies autòctones i això pot comportar problemes ecològics, econòmics i socials.

5. Possibilitats de l'arbust en els jardins mediterranis

Lluís Sala ens recorda els components de la jardineria sostenible que són: el disseny i la planificació de l'espai verd, estudi i actuacions sobre el sòl, selecció de plantes, zona apropiada de gespa, sistema eficient de reg i materials de cobertura. Amb aquests ingredients podem arribar a tenir un bon espai verd de baix consum i poc manteniment, minimitzant i optimitzant els recursos disponibles.

Alguns dels arbustos adaptats al clima mediterrani són: *Adeanthos sericeus*, *Anigozanthos flavidus*, *Artemisia* "Powis Castle", *Ceanothus griseus var Horizontalis* "Yankee Point", *Choysia* "Azteca Pearl", *Coleonema pulchrum*, *Diosma hirsuta* "Pink Fountain", *Convulvulus cneorum*, *Correa pulchella*, i moltes altres que amb un bon maneig ens ajudaran a estalviar recursos com l'aigua amb uns bons resultats estètics.

6. Experiències amb plantes arbustives i vivaces herbàcies al campus de l'UPC de Terrassa

Sergi Massanés exposa les seves experiències que ha dut a terme al llarg de 20.000 metres quadrats d'àrees verdes dels que a l'any 1997 la UPC (Universitat Politècnica de Catalunya) li va encarregar el manteniment i la millora ornamental general.

Durant tots aquests anys han introduït unes 500 espècies i varietats que han anat prenent protagonisme als xiprers, a la gespa, als rosers i a les *cortaderia* que hi havia anteriorment.

Els resultats han estat molt positius aplicant les premisses del jardí sostenible i utilitzant les següents generes; *Achillea*, *Artemisies*, *Buddlejes*, *Bulbine*, *Bupleurum*, *Ceanotus*, *Centrantus*, *Cistus*, *Coleonemes* i *Diosma*, *Coprosma*, *Cotula*, *Epilobium*, *Eremophyles*, *Euphorbies*, *Grevilla*, *Kniphofia*, *Phomis*, *Salvia* i *Westringia* entre d'altres.

7. Gespes al Segle XXI

Octavi Creus exposa i aconsella sobre l'ús de les gespes en l'actualitat i proposa la resposta a les següents qüestions: en quin estat estan les gespes actuals?, si no estan en bones condicions més valdria no tenir-les?, cal dignificar la presència d'aquestes?, tenim pressupost per al manteniment posterior a la implantació?, si manca l'aigua podem assegurar subministrament alternatiu i de quin tipus?, quines varietats és millor utilitzar? És correcte el maneig professional?

Abans d'implantar una gespa cal tenir clars els recursos que tenim i tenir clar que al nostre clima tenir-la és un luxe, per tant, hem de buscar les espècies més adequades amb pocs requeriments per tal d'obtenir i mantenir les gespes en l'estat òptim.

8. Gespitoses. Alternatives i experiències.

Esteve Durall i Lourdes Carreras ens introdueixen a l'estudi que l'Àrea d'Equipament Vegetal, de Parcs i Jardins de Barcelona i que es localitza físicament al Viver de Tres Pins a Montjuïc, que han realitzat sobre la utilització de diferents tipus de gespes, l'experiència va començar l'any 2005 i les conclusions extretes fins a dia d'avui són les següents.

Avantatges en la utilització de gespes C4 en comparació a les C3 (necessiten pocs regs, poques segues, poc adob i dosis de sembra baixes, per contra són de difícil implantació, les llavors necessiten hidratació per a la germinació, lenta cobertura, latència a partir de novembre i algunes espècies canvien la textura de la fulla.

La barreja de C3 i C4, és de ràpida germinació, té bona cobertura i menor consum hídric que les C3.

9. De les praderes als prats ornamentals.

Àlex Puig explica les seves experiències amb un ampli ventall d'espècies provinents del cultius de cereals: les graminies (el paisatge de les praderes naturals com la Sabana Africana, les praderes humides, prats d'alta muntanya etc).

El recull de totes aquestes possibilitats existents arreu es resumeix en un recull d'espècies, algunes són les següents: *Papaver*, *Gallardia aristata*, *Achillea*, *Erigeon*, *Allium schoenprasus*, *Bulbine frutescens*, *Coreopsis*, *Cosmos*, *Salvia superka*, etc.

Entitats col·laboradores:

Empreses col·laboradores institucionals:

© Associació de Professionals dels Espais Verds de Catalunya
S'autoritza la reproducció sempre que es citi la font

Associació de Professionals dels Espais Verds de Catalunya
C/ Londres, 96, pral 2
08036-Barcelona (Barcelonès)
Tel: 934141365
Fax: 933969720
A/E: correu@apevc.cat

Lloret de Mar, 23 de Febrer de 2008